

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

ВИПУСК 67

29 січня 2021 р.

м. Переяслав

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ І ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**

29 січня 2021 року

Вип. 67

Збірник наукових праць

Переяслав – 2021

УДК 001+37(100)

ББК 72.4+74(0)

Т 33

Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2021. Вип. 67. 662 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В.П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Воловик Л.М. – кандидат географічних наук, доцент

Дашкевич Є.В. – кандидат біологічних наук, доцент (Білорусь)

Євтушенко Н.М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С.М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Носаченко В.М. – кандидат педагогічних наук

Руденко О.В. – кандидат психологічних наук, доцент

Садиков А.А. – кандидат фізико-математичних наук, доцент (Казахстан)

Скляренко О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Халматова Ш.С. – кандидат медичних наук, доцент (Узбекистан)

Юхименко Н.Ф. – кандидат філософських наук, доцент

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій

©Автори статей

©Рада молодих учених університету

©Університет Григорія Сковороди
в Переяславі

<i>Kalira Kuakha</i> THE MAIN EFFECTIVE AND INEFFICIENT FACTORS OF ONLINE TEACHING OF SCHOOL MATHEMATICS	233
<i>Вікторія Лихошерстова</i> ТРАНСДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ STEM-КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ НАУК	235
<i>Роксолана Ломницька</i> ВИКОРИСТАННЯ ВПРАВ-КРИГОЛАМІВ ДЛЯ УСУНЕННЯ КОМУНІКАТИВНОГО БАР'ЄРУ ТА СТВОРЕННЯ АТМОСФЕРИ ДОВІРИ У СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ	238
<i>Ольга Мазуренко, Оксана Соловійова</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ	241
<i>Анжела Межанова</i> МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЗДО: НАСТУПНІСТЬ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ В СИСТЕМІ «ЗДО – ПОЧАТКОВА ШКОЛА»	244
<i>Гулнора Мусаханова</i> САМОСТОЯТЕЛЬНАЯ РАБОТА СТУДЕНТОВ КАК СПОСОБ САМОРАЗВИТИЯ	247
<i>Галина Наумчук</i> ВАЖЛИВІСТЬ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У МОЛОДІ	250
<i>Олена Новаковська</i> ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ – КЛЮЧ ДО ЗМІН	252
<i>Акмарал Нургалиева, Камила Сагалбаева</i> ТЕСТ МАЗМУҢЫН ҚҰРУ ПРИНЦИПТЕРІ МЕН ТАЛАПТАРЫ	255
<i>Світлана Огороднічук</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ САМОРОЗВИТКУ І САМООСВІТИ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИКИ	257
<i>Євгенія Писаренко</i> ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИКЛАДАЧА – ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	261
<i>Ольга Пігіда</i> ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ САМООСВІТИ ТА ЇЇ РОЛЬ В СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	265
<i>Євген Пліско, Роман Афанасьєв, Анна Чугай</i> ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	268
<i>Lilia Povestca</i> IDENTIFICAREA NEVOILOR DE INSTRUIRE CONTINUĂ ALE PERSONALULUI DE SPECIALITATE DIN BIBLIOTECI	271
<i>Віталій Поливанюк</i> ОБГРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	274
<i>Світлана Поліщук</i> ОРГАНІЗАТОРСЬКІ ЗДІБНОСТІ КЕРІВНИКА В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	277
<i>Ірина Попова, Вадим Попрядухін, Ольга Коваль</i> НОВІ ФУНКЦІЇ ВИКЛАДАЧА ЯК ПЕРЕДПОСИЛАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	280

інтуїції (наскільки добре я розумію?); розуміння того, як сприймають вас оточуючі; гарний настрій, розваги; поліпшення взаєморозуміння між учасниками освітнього процесу.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи. Київ : Центр навч. літ-ри, 2006. 384 с.
2. Психологія : навч. посіб. / Винославська О. В. та ін. 2-ге вид., перероб. і доповн. Київ : Фірма ІНКІС, 2009. 390 с.
3. Щедрий урожай методів активного навчання. URL <https://osvita.ua/school/method/1350/> (Дата звернення 12.01.2021)
4. Ігри на знайомство. URL: http://psychologis.com.ua/igry_na_znakomstvo.htm (Дата звернення 11.01.2021)
5. Вправи-криголами на покращення взаємин у класі. URL: <https://naurok.com.ua/post/vpravi-krigolami-pokraschennya-vzaemin-u-klasi> (Дата звернення 11.01.2021)

УДК 81'23

Ольга Мазуренко, Оксана Соловійова
(Кропивницький, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

На основі аналізу наукової літератури досліджується сутність поняття «формування моральної культури». Наявні показники та критерії сформованості досліджуваного явища. Спостерігаються комунікативно-культурні аспекти студентів-медиків. Розглянута структура готовності майбутніх медиків до професійної комунікації. Досліджені важливі чинники у формуванні моральної культури студентів під час навчання у медичному фаховому коледжі.

Ключові слова: культура, розвиток, фаховий коледж, фахівець, критерії, показники, принципи, аспекти.

The concept of "formation of moral structure" is widely used to describe workers in various fields, as it outlines an important humanitarian phenomenon - a system of moral qualities and actions through which the professional activities of an individual becomes a fact of moral life as a whole. In our case, we single out the formation of the moral structure of students of a professional college. After all, this is an integral part of our lives with you - the culture of a specialist. Today requires ethics, culture of education and moral peace from others, so doctors are familiar with this concept since the initial courses of medical college.

Key words: culture, ethics, values, physician, professional training, medical college.

Сучасний світ перебуває в пошуку емоційного заповнення. Останнім часом соціум потребує людей, які розуміли б потребу формування моральної культури та ціннісних відносин. Деморалізаційні впливи асоціальних верств суспільства, зниження загального рівня культури та моральних цінностей призводять до знецінення морально-етичної культури, руйнування свідомості людей. У цих умовах проблема освіти в цілому, і гуманізації професійної сфери зокрема, стає останнім часом виключно актуальною. Важливим є загострення уваги до професійно-етичного становлення особистості майбутнього фахівця. Об'єктивний рівень професійного формування моральної культури студентів медичного фахового коледжу визначається сформованістю його професійних і особистісних якостей. Звертаємо увагу, що недостатньо знань, умінь і навичок практичного

досвіду, актуальними є наявність професійно-етичних якостей, є складовою ґрунтового і різнобічно підготовленого спеціаліста.

Студент медичного фахового коледжу повинен розвивати культуру не тільки у медичному закладі, а й у повсякденному житті для норм етичного виховання у соціумі.

Ефективним процес професійної підготовки вважається лише за умов взаємозв'язку професійного навчання із професіоналізацією майбутнього фахівця [3, с. 157]. На нашу думку, культура і етика – це не просто моральний розвиток, а й формування належного рівня професійно-етичного виховання.

Значить увагу на науковців, яких цікавило питання етики, медичної етики та її взаємодія з професійною культурою. Проблеми етики досліджують Т. Г. Аболіна, Г. П. Васянович, С. В. Вековшиніна, В. В. Єфименко, Н. В. Коваленко, В. Л. Кулініченко, О. М. Лінчук, Х. П. Мазепа та ін. Питання медичної етики досліджували: Ю. Г. Віленський, А. А. Грандо, В. Ф. Москаленко, Н. В. Пасечко, М. В. Попов, І. Я. Сенюта та ін. Специфіку та завдання професійної культури досліджували: О. В. Аніщенко, Г. О. Балл, С. Я. Батишев, В. Ю. Стрельников та ін. Культуру як складову професійної підготовки особистості досліджували В. А. Бачинін, О. Ю. Костенко, В. Г. Кремень, М. К. Мамардашвілі та ін. Формування професійно-етичних якостей фахівців різних професій щодосліджували Е. Л. Гришин, Я. С. Котигер, О. М. Лапузіна, Н. Є. Мойсеюк, І. І. Чернокозов, В. Н. Чернокозова та ін. Рівень сформованості професійно-етичної культури реалізовується в потребі самовдосконалення в професійних умовах і умовах діяльності. Сформованість професійної етики майбутніх фахівців полягає у розвитку моральної свідомості, формуванні моральних якостей і переконань. Фундаментом формування етичних та культурних поглядів студента-медика медичного фахового коледжу є знання принципів, вимог і норм моралі у професійній діяльності в певній структурі.

Стиль культури майбутнього медичного працівника визначається діяльністю медика як фахівця, широким спектром його професійних функцій і різноманітних морально-правових аспектів діяльності. Тобто, етична культура медичного працівника є основною якістю особистості майбутнього медика, яка формується завдяки процесу професійної підготовки в міру засвоєння студентом-медиком певних цінностей, закладених у професійному і духовному досвіді діяльності в галузі охорони здоров'я та розвитку медицини як науки.

Як відомо, розвитку культури медичних працівників сприяє принцип колегіальності в медицині. Цей принцип загострює увагу до особистості колеги-медика, прагнення безкорисливо допомогти у вирішенні певних завдань і вказати на його помилки та осудити його аморальні чи, тим паче, кримінальні дії, не приховуючи їх. Однак у медичній практиці зустрічаються ситуації нехтування професійним принципом з боку медичного персоналу. Тому вже під час навчання в медичних фахових коледжах викладачі дисциплін мають навчати студентів-медиків специфіки роботи в колективі, в команді, а також професійно-етичним аспектам взаємодії та співпраці в галузі охорони здоров'я.

Необхідними чинниками у діяльності педагогічного колективу медичного фахового коледжу є наявність особистісно-наукової моделі навчально-виховного процесу, а також творчого поєднання педагогічного управління пізнавальною діяльністю студента-медика з боку викладача із його власною ініціативою та активністю; комунікацією та партнерством між ними; постійною роботою на своїх навичках; формуванням особистості з активною життєвою позицією. Принципи діяльності педагогічного колективу з розвитку професійно-етичної культури взаємопов'язані з відповідними принципами у вихованні культури й розглядаються як вихідні положення, визначають загальне спрямування становлення майбутнього медичного працівника, основні вимоги до його змісту, методичні розробки тощо. Такі аспекти визначають систему вимог, які розглядають всі сторони навчально-виховного процесу. Принципи діяльності педагогічного колективу з розвитку професійно-етичної культури студентів медичного фахового коледжу: гуманність, нормативність, диспозитивність, конфіденційність, імперативність.

Для кінцевого успішного результату педагогічного колективу етичної культури студента-медика необхідно [6, с. 11]: створення освітнього процесу, який сприяє прояву потенціалу майбутніх медиків; удосконалення структури навчальних планів в процесі фахової підготовки, основного змісту навчальних дисциплін, надання їм гнучкості й варіативності з метою підвищення рівня освітніх потреб студентів щодо культурної підготовки. Медичні працівники, які викладають у навчальних закладах медичної освіти, повинні обов'язково знайомити студентів з культурно-етичним кодексом України, а також після цього студенти повинні дотриматися усіх цих вимог [2]. За порушення культурних та етичних норм, наприклад, медичних сестер можуть покарати таким чином: 1) зауваження; 2) попередження про неповну професійну відповідність; 3) припинення членства в Асоціації на термін до одного року; 4) повідомлення в місцеві та центральні керівні органи охорони здоров'я про факти порушення.

Професійний стан студентів фундаментується на системі ціннісно-смислових ставлень майбутнього фахівця до своєї діяльності, її особливостей, умов, результатів. Багато науковців та медичних літературознавців пишуть про захоочення студентів до праці в медичному фаховому закладі та взаємопрацю з вищими фаховими спеціалістами. Адже саме ці спеціалісти максимально підготовлені у своїй сфері роботи та можуть навчити молодших спеціалістів культурі як до іншого медичного персоналу, так і до пацієнтів, які проходять лікування у фахівців. Основами є такі ознаки як співпереживання та милосердя, чесність та порядність. Вони повинні стати внутрішньою та духовною потребою, моральним кредо людини, яка їх виражає повсякденними вчинками та діями. Таким чином процес формування освітнього процесу передбачає всі етапи структури професійного та морально-правового виховання.

У структурі професійно-етичної культури науковці виділяють чотири компоненти [7, с. 5]: аксіологічний, який розкриває культуру медичного працівника як сукупність деонтологічних цінностей; технологічний, що виступає як сукупність способів і засобів діяльності медичного персоналу; творчий, який проявляє креативність медичного працівника, і особистісний – розкриває культуру медика як спосіб реалізації можливих сил людини у медичній сфері. Аналізуючи викладений матеріал ми розкриваємо структуру професійно-етичної культури майбутніх фахівців медичного профілю. Професійно-етична культура особлива за своєю складністю й багатомірністю, виступає як засіб і результат навчальної та професійної діяльності, в ході якої засвоюються важливі категорії портібних нам цінностей. Вона містить компоненти: особистісний, професійний і соціальний, що проявляються у таких аспектах (рівнях): “ставлення до себе”, “ставлення до пацієнтів”, “ставлення до колег” і “ставлення до суспільства”. Відповідно етичні кодекси медсестри (як міжнародний так і національні) також поділяють морально-етичні норми за низкою рівнів. Таким чином, професійна медична етика тісно пов'язана з компетентністю, кваліфікацією медиків, рівнем їхніх ділових професійних рис. Власне не моральні якості, а їхнє поєднання з професійними знаннями, навичками і досвідом створює необхідний комплекс професійних та особистісних якостей, які реалізуються під час виконання професійного обов'язку, пов'язаного з охороною та збереженням здоров'я населення. Але, коли йдеться про виховання культури студентів-медиків медичних фахових коледжів та медичних працівників, потрібно не лише повідомити студентам кодекс відповідних моральних положень стосовно медичної діяльності, а й пояснити їх засвоєння, виокремити в майбутніх медиків здатність орієнтуватися у складних клінічних ситуаціях, які вимагають високих морально-ділових і соціальних якостей, а також спроможність ефективно вирішувати професійні завдання в цих ситуаціях, протистояти психологічним труднощам тощо.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Гриньова М.В. Саморегуляція: монографія. Полтава: АСМІ, 2006. 264 с.
2. Етичний кодекс лікаря України. URL: http://www.vult.org.ua/?page_id=105

3. Колісник-Гуменюк Ю.І. Морально-етична складова професійної культури медичних працівників. *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: зб. наук. праць / за ред. Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО, О.Г. РОМАНОВСЬКОГО*. Харків: НТУ «ХПІ», 2010. С. 213-219.

4. Круковська І.М. Естетичні чинники етико-деонтологічного аспекту професійної діяльності медичного працівника. *Естетичне виховання дітей та молоді: теорія, практика, перспективи розвитку: зб. наук. праць / за ред. О.А. Дубасенюк, Н.Г. Сидорчук*. Житомир: Вид-во ЖДУ імені І.Я. Франка, 2012. С. 231-240.

5. Процюк Р.Г. Морально-етичні аспекти у фтизіатрії. URL: <https://www.health-ua.org/faq/pulmonologiyaftiziatriya/2842.html>

УДК 373.2.015.31:78

*Анжела Межанова
(Сарни, Україна)*

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЗДО: НАСТУПНІСТЬ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ ДІТЕЙ В СИСТЕМІ «ЗДО – ПОЧАТКОВА ШКОЛА»

У статті обґрунтовано важливість забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою, ефективної реалізації безперервності у музичному розвитку та навчанні дітей.

Ключові слова: освітній процес, дошкільна освіта, музичний розвиток, наступність, послідовність.

Зміни, що відбулися в нашій країні за останні роки, визначили нове соціальне замовлення суспільства на діяльність системи освіти. У нових умовах на перший план виходить особистість дитини, її здатність до самовизначення та самореалізації, до самостійного прийняття рішень і доведення їх до логічного завершення, до рефлексивного аналізу власної діяльності, до творчої реалізації своїх здібностей, знань, умінь, навичок, здатність жити в мирі та згоді з людьми, природою, культурою, цивілізацією [2].

Сучасна особистість повинна володіти певними якостями, зокрема: вміння гнучко адаптуватися в життєвих ситуаціях, здатність до самовиховання і самоосвіти, критично мислити, вміти передбачати труднощі, що виникають і шукати шляхи раціонального їх подолання; бути комунікабельними; культурно та інтелектуально розвиватися.

Тож задля досягнення означених завдань, велику увагу необхідно приділяти не лише навчанню, але й вихованню дітей, розкриттю їх духовного потенціалу. Проблема розвитку духовної культури суспільства на сучасному етапі стоїть досить гостро, і у зв'язку з цим виникає необхідність звернутися до естетичного виховання як до найважливішого засобу розкриття духовного потенціалу особистості, стимулювання її всебічного розвитку.

Виховання естетичного ставлення до навколишнього світу є складним і тривалим процесом. Прекрасне в житті – і засіб, і результат естетичного виховання. Воно концентрується в мистецтві, художній літературі, нерозривно пов'язане з природою, громадською та трудовою діяльністю, побутом людей, їх стосунками. Для того щоб розуміти прекрасне в мистецтві і житті, дитині необхідно пройти довгий шлях накопичення елементарних естетичних вражень, необхідний певний розвиток емоційних і пізнавальних процесів. Ефективність реалізації даного завдання залежить від того, які форми, засоби і методи обрані для оптимального впливу на свідомість дитини. Одним із таких засобів і є музичне мистецтво [7].

Американський музикознавець, педагог і професор Едвін Гордон тривалий час досліджував музичні здібності, на основі чого прийшов до висновку, що музичне виховання належить починати з перших днів життя дитини, а то й до її народження [15].